

lečného statku, nastavším za trvání společenství, které týkaly se stejnoměrně obou manželů, poněvadž společenství statků bylo smluveno nedílnou polovicí. Mylným jest tudíž názor nižších soudů, že v tomto sporu nebylo se třeba zabývatí námitkami žalovaného proti žalobnímu nároku, poněvadž prý nejde při nich o jmění žalovaným do manželství vnesené a tvořící předmět tohoto sporu. Stačí, že jimi žalovaný uplatňuje své vzájemné nároky, týkající se společenství statků, zejména výdajů na jejich zlepšení, jako nákladů spojených se stavbou a opravami nemovitostí, vnesených žalobkyní do společenství a jiných dluhů ze společenského poměru vzniklých, z nichž — nebyly-li uhrazeny z výtežku společných statků — bylo by každému z manželů hraditi polovici, ježto za platnosti svatební smlouvy byli oba manželé stejným dílem účastněni na zisku a ztrátě ze společenství statků plynoucích, jakož i na celkovém zvětšení nebo zmenšení společenského jmění. Takové vzájemné nároky uplatnil žalovaný v odpovědi na žalobu, nižší soudy se však jimi vůbec nezabývaly, vycházejíce ze vzpomínutého již mylného právního hlediska. Správné rozhodnutí sporu však vyžaduje, by byly i tyto vzájemné nároky žalovaného vysvětleny a podle potřeby i zjištěny a by byla vyšetřena též hodnota společného celkového jmění (aktiva i pasiva) do společenství každým z manželů původně vneseného a dále i hodnota společenského jmění při rozvázání smlouvy, neboť teprve podle ní bude lze posouditi, zda stav společenského majetku dopouští, by bylo každému z manželů vráceno to, co do společenství statků přinesl, buď ve stavu původním (in natura) nebo v penězích za statek již spotřebovaný a to podle vzájemné hodnoty do společenství původně daných statků, při čemž ovšem, jak již dříve vzpomenu, přírůstek nebo úbytek na společenským jmění, vzniklý za trvání společenství statků, připadá stejným dílem na oba manželé (srov. Ehrenzweig: Familien- und Erbrecht 1923, str. 170, Ogonowski: Ehegüterrecht, str. 423, Krasnopolski: Familienrecht, str. 210, Gerichtszeitung 1905, str. 181). Ježto žalobkyně přinesla do společenství nemovitosti, bude jí při vrácení těchto převzítí veškeré dluhy s nimi spojené a bude žalovaného sprostíti osobního závazku za ně. Plnění stran, jako vzájemně na sobě závislá, bude uložiti z ruky do ruky. Řízení nižšími soudy provedené neposkytuje podkladu pro důkladné vysvětlení a správné posouzení rozepře a vyžaduje ještě doplnění ve směrech shora vytčených a nového jednání na soudu své stolice.

Čís. 6872.

Pokud neručí majitel amerických houpaček za úraz při jich provozu. Oběžníkem správy politické v Čechách ze dne 29. prosince 1919 nebyl majitel houpaček vázán.

(Rozh. ze dne 8. března 1927, Rv I 1074/26.)

Žalobce vypadl z americké houpačky, náležející žalovanému, a těžce se poranil. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení shledává žalobce v tom, že soud ne vychází ze stanoviska, že důkaz o zachování předpisů a péče, náležejících podnikateli houpaček, patří žalovanému. Odvolací soud nesprávně prý posuzuje nezachování úředního nařízení ve výnosu zemské politické správy ze dne 29. prosince 1919 a nařízení v licenční knížce, neprávem nepřihlíží k předpisu §u 1311 obč. zák., v němž slovem »zákon« rozuměti jest jakýkoli platný předpis vrchnostenský, který chce zabrániti nahodilému poškození. Jde prý o trestný čin žalovaného podle §u 335 tr. zák. a nařízení ze dne 30. srpna 1857, čís. 198 ř. zák. Odvolací soud dále prý nesprávně používá právních pravidel při výkladu o příčinné souvislosti úrazu s nedodržením předpisů, ježto stačí pouhá možnost úrazu, nastal-li totiž tím, že nebylo dbáno předpisů. Dále prý odvolací soud neposoudil správně příčinnou souvislost úrazu s tím, že houpačky nebyly zařízeny tak, by byl znemožněn výkyv 75 případně 70 stupňů, nesprávně prý usuzuje na vlastní zavinění žalobce na úrazu, ježto houpání ve stoje a vysoko není zaviněním. Žalovaný prý ručí nejen podle §u 1297 obč. zák. za pozornost obyčejnou, nýbrž podle §u 1299 obč. zák. za zvláštní pozornost odborníka, podnikatele houpaček, a má proto vinu, že trpěl houpačku, která nevyhovovala předpisu, jímž úřad vyslovil, že podnikatel ručí za škodu vypadnutím osob, tedy že ručí v tomto případě za výsledek. Žalovaný prý patrně nedbal předpisů proto, že je pojištěn proti povinnému ručení, a z toho, že pojišťovna nabídla na vyrovnání 3000 Kč, prý plyne, že žalovaný si byl vědom viny. K posouzení uplatňovaných dovolacích důvodů nutno ujasniti si skutkový základ sporu a právní pravidla, dle nichž jest jej posuzovati. Žalobce domáhal se náhrady škody proto, že žalovaný prudkým zabrzděním způsobil, že vypadl z houpačky a těžce se na těle poškodil, a později uvedl ještě, že žalovaný zanedbal opatření bezpečnostní, předepsaná v oběžníku zemské politické správy ze dne 29. prosince 1919 a to, 1. by houpačky byly zařízeny tak, by výkyv byl omezen na 75 stupňů, 2. by člunky a prostor houpaček byly ohrazeny zábradlím, které by znemožňovalo vypadnutí, 3. by vývěskem bylo stanoveno přípustné zatížení. Podle toho zakládal žalobce svůj nárok na činu nedovoleném, a to činu trestném podle §u 335 tr. z. Dovolatel právem zdůrazňuje, že ku vzniku nároku na náhradu škody jest potřebí průkazu vzniku škody, činu nedovoleného a příčinné spojitosti obou. Podle §u 335 tr. zák. jest pak nedovoleným čin neb opomenutí, o němž pachatel podle přirozených jeho následků, které snadno každý může poznati, nebo podle předpisů z v l á š ť v y h l á š e n ý c h anebo podle svého stavu, úřadu, povolání, své živnosti, svého zaměstnání nebo vůbec vzhledem ku zvláštním svým poměrům může seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí života, zdraví nebo tělesné bez-

pečnosti lidí. Avšak marně se dovolatel dovolává předpisů oběžníku zemské politické správy ze dne 29. prosince 1919. Jednak ani sám netvrdí, že tyto předpisy byly vyhlášeny, nebo že žalovanému zvlášť oznáměny. Též ze znění a podpisu onoho oběžníku neplyne, že jde o předpisy vyhlášené, nýbrž naopak že to jest návod pro politické úřady při povolování provozu amerických houpaček. Takový vnitřní předpis pro úřad však obecnostvo neváže, nebyl-li vyhlášen, a proto ani žalovaný není jím vázán. Tím ovšem není ještě řečeno, že by nedostatek vyhlášení předpisu měl za následek, že ho není vůbec třeba dbáti. V takovém případě nutno však posuzovati podle okolností, zda nezachování předpisů přičítá se také obyčejné pozornosti nebo zvláštní péči odborníka — podnikatele takových houpaček. S toho hlediska lze přihlédnouti k dovolacím důvodům, jež se již nezabývají zaviněním žalovaného, záležejícím v neopatrném zabrzdění. Tu pak výtkou, že nebyl znalecký důkaz a posudek doplněn při ústním jednání v tom směru, zda předepsané zábradlí u člunku bylo by znemožnilo vypadnutí žalobce, není odůvodněna již proto, že znalec k této otázce odpověděl již záporně. Shledal totiž, že člunky mají zábradlí 22 cm vysoké, ohraničující úplně sedadlo, a že jen při vstupu je mezera široká 69 cm při okraji člunku a 31 cm ve výši hlavy, že tedy chybí podle předpisu uvedeného oběžníku úplné ohraničení člunku při vstupu. Posudek znalce vyzněl pak v ten smysl, že tato neúplnost zábradlí není v příčinné spojitosti s úrazem. Znaleckým posudkem je vlastně tedy již zodpověděna otázka, kterou chtěl mít zodpověděnu dovolatel doplněním posudku, totiž zda by bylo nařízené ohrazení člunku znemožnilo vypadnutí, a to jednak tím, že znalec nepokládá za nařízené ohrazení takové, jaké má na mysli dovolatel, totiž ohrazení zábradlím ve výši 130 cm a to kolem celého člunku, a že pokládá za to, že by i (nedostávající se) ohrazení vstupu do člunku sotva bylo úraz znemožnilo. Ostatně potřebu ohrazení takového, jaké dovolatel nyní uplatňuje, v první stolici ani netvrdil. Též nevytkl ničeho, když znalec shledal, že onomu nařízení odporuje jen nedostatek ohrady při vstupu do člunku, a dal znalci pouze otázku, zda nedostatky jím zjištěné jsou v příčinné souvislosti s úrazem. Proto nebylo třeba doplniti znalecký důkaz a netřeba se obírat ani tím, zda jest správným názor odvolacího soudu, že návrh na doplnění důkazu byl opožděn. Nedostatečné uvážení bezpečnostních předpisů nespadá pod dovolací důvod č. 2, nýbrž pod č. 4 §u 503 c. ř. s., ježto jde o úsudek právní. Odvolací soud zabýval se výtkou dovolatelovou o neúplnosti znaleckého posudku a není tedy správně tvrzení dovolání, že odvolací soud k této výtce nehleděl.

Prováděje dovolací důvod č. 4 §u 503 c. ř. s. vytýká dovolatel především, že odvolací soud nesprávně posuzoval průvodní břemeno ve smyslu §u 1298 obč. zák. Ale dovolatel neopřel v první stolici svůj nárok o zanedbání smluvní povinnosti žalovaného, a proto jest nynější jeho tvrzení o zanedbání této povinnosti nedovolenou novotou podle §u 504 c. ř. s. Ostatně žalovaný prokázal, že jednal opatrně i jako podnikatel houpaček. Právem ovšem dovolatel zdůrazňuje, že žalovaný

měl svůj podnik bez ohledu na předpisy zařídit tak podle přirozenosti věci, by houpání bylo bezpečné. Pokud však buduje dovolatel nesprávnost právního posouzení na zanedbání předpisu již uvedeného oběžníku zemské politické správy, nelze jeho vývodům přisvědčiti, ježto nejde o předpisy vyhlášené, a, pokud buduje na předpokladu, že je předepsáno zábradlí 130 cm vysoké, uchyluje se od posudku znaleckého, který nižší soudy berou za základ, tedy nevychází ze zjištění nižších soudů. Zodpovědění otázky, jaké zařízení technicky znemožňuje vypadnutí, jest věcí technického úsudku, jde tedy o otázku skutkovou. Soud nebyl sice vázán ani po stránce skutkové posudkem znalce, mohl také po stránce právní samostatně posouditi, zda bylo zařízení houpaček nedostatečné z a v i n ě n í m žalovaného, tedy otázku viny. Ale dovolací soud nemá možnosti, by se uchyloval od posudku znalce i zjištění nižších soudů, že scházelo j e n z a h r a z e n í v s t u p u d o č l u n k u a proto nepřičítal žalovanému viny na tom, že neopatřil zábradlí 130 cm vysoké, totiž takové, které by bylo podle dovolatelova úsudku úplně znemožnilo vypadnutí. Žalovanému to nebylo v licenční knize nařizeno a dovolací soud nepokládá za to, že by byl žalovaný jako odborník musil takovým zábradlím člunky opatřiti, když ani znalec toho nežádá a denní zkušenost učí, že americké houpačky takového ohrazení nemají a je dovoleno jich používat. Ovšem scházelo podle znalceva úsudku uzavření vstupu do člunku. Než znalec vylučuje příčinnou souvislost vypadnutí s tímto nedostatkem a tento závěr sdělejí i nižší soudy. Jde tu o závěr skutkový, otázku hodnocení znaleckého důkazu, již dovolací soud nemůže přezkoumávat. Další výtka, již dovolatel činí žalovanému, že neměl při houpačkách bezpečnostního zařízení, aby výkyv byl omezen na 75 stupňů, není odůvodněna proto, že toto zařízení bylo sice předepsáno oběžníkem ze dne 29. prosince 1919, ale nevyhlášeným, tedy žalovaného nevízícím. Ovšem žalovaný měl dbáti předpisu ve své licenční knížce, by plátěná střecha byla tak konstruována, by umožnila výkyv jen do 70 stupňů od čáry vertikální. Ale v tomto směru žalobce v své stoličce svůj nárok ani neopíral o to, že žalovaný neměl střechy takto konstruované a že právě to bylo příčinou úrazu. Žalobce nedovolával se v své stoličce toho, že vypadnutí bylo následkem nepřipustného výkyvu, nedoličoval příčinnou spojitost takového výkyvu s úrazem. To nemůže doháněti v řízení dovolacím a není proto potřebí zjišťovati, zda střecha vyhovovala předpisům. Zbývá jenom posouditi a přezkoumati odvolací rozsudek v tom, zda žalovaný zanedbal toho, co mu jeho živnost a stav prikazovaly a co mu bylo předepsáno licenci při provozu houpaček. Licencí a přirozeností věci bylo mu předepsáno, aby dbal toho, by houpačky nebylo užíváno způsobem nebezpečným, a tu jest zjištěno, že žalovaný této povinnosti vyhověl, napomínal právě žalobce, by se vysoko nehoupal, a také brzdil, by nebezpečné houpání zamezil. Podle toho, co uvedeno, nebylo prokázáno zavinění žalovaného, a proto není třeba obírat se otázkou, zda byla nesprávně věc posouzena po stránce právní ohledně příčinné spojitosti s úrazem a ohledně zavinění žalobceva.